

پر شنبه — ۱۵ کانون اول ۱۹۲۷

جلد : ۹

پشتی سنه — نومرو ۱۰۰

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردی پانده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

مجله علمی

آبونه شرطری : سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیانگی ۱۲۵ ، فوق العاده

نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدور .

مجموعه مزه پشته طبعی تنسیب

ایدله بن از لرل اعاده ایدلر .

هر آیه برنجی داره پشتی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرانی مجموعدر .

ادبیات نازنجی

نجاتی

[۱۰۳]

چو جو قوری، خصوصیتلری، دوستلری، اثرلری
دنیله سیلیرکه، نجاتینک نسلی، وفاتیه
تندیسنده بیتمش اولدی. اوغللری اولمشدر
آماهیچ بری عمردن بهره مند اولما مشدر. [۱]
و بر قزی وار ایمش. آنی ام اولد زاده
عبدالرز جلی که علوم عربیه بدیع البیدل
و فنون ادبیهد عیدم العدیل ایدی. آماسیه
فتوانسندن قاعده ایدوب فوت اولمشدر.
بحسب التزیب مذکور اولور. اول زمانده
یکی ملازم بولوب اول قرن آکایر مشدر.
آدن دخی اولاد وجود بولما مشدر.

نجاتی، حیاتنده ماده رفاهه ایشمش،
فقط معنأ حضور و سعاد- یوزی کورمه مشدر.
واقعا طالبی، کنگجلیکنده اوکا مساعد
بولوشمهده بو، جوق دوام ایتمه مشدر.
اولا، ایلمک حامیسی اولان فاتحه، اوندن
صوکراده خدمت نرنده بولونارک توجهرلری
قازاندیکی ایکنجی بازیدک اوغللری عیدام
ایله محمودی قایب ایتمک فلاکنته اوغرادای.
بو اوج ضیاعدن باشقا، کندسی چو قورلرینک
تولوملریده قلبنده آجیلان یارا، شاعری
باشماقدن عادتاً بیزار ایتمشدی. محمودک وفاتی
متعاقب ایکنجی بازید طرفندن تکلیف
اولونان وظیفه لری قبول ایتمه رک صوکرکونلری
ازوادم کچیرمک ایسته مه سنی، قاعده تخصیص ایله
وهر درلو فعالیت و مجاهدلن فراغت ایتمه سنی
رزجه، آتخاق بو طرزده ایضاح ایتمک
قابیلدر.

[*] نازنجی و ایکنجی مقاله [۹۹، ۱۰۰]
نومرولو نسخه مژده در.

[۱] عاشق چلیپنک، نجاتینک فاتحه نه سورتله
انتساب ایتمدیکی آکلایترکن «نقی چای نجاتینک»
اوغلی حسین چلیپنک روایت ایدمه رک برگون
مرحوم نجاتی دیدیکنه کوره نجاتینک
اوغللارندن بریک اسمی حسین چلیپنر. بومعلومه
مقابل، شاعره ک دیگر اوغللارینک اسملری وحسین
چلیپنر باشقا قانچ اوغلی اولدیقی مجهولدر.

آرالریده نوع فرقی بولونمقله برابر هیبی ده
عینی جنسندن، یعنی اجتماعی ماهیتد. بولونمقل
اعتباریه برلشیرلر. چونکه نخلی ایتمکاری
مکان «جمعیت» اولوب، جمعیتده تکنون
ایتملری اعتباریه ماهیه برلشیرلر. لسانی،
اخلاقی، حقوقی، الخ کی عتفام نوعلره
آریلمقله برابر هیبی ده جمیتک محسولی اولمی،
و بولاجه انسانده کی اجتماعی وارلغک اساسی
تشکیل ایتمک اعتباریه مادی شاییتدن آریلیرلر.
بو صورته نوعلره آریلمقله برابر عینی
ماهیتده اولدقارندن دولای مادی شاییته مقابل
بونورک مجموعی ده «اجتماعی شاییت»
«Réalité sociale» ی وجوده کتیرر.
ایشته انسانک اجتماعی بر موجود اولمی،
بو اجتماعی شاییتدن کن معطالر فردک روحنده
هیجانلی دو یغولری، جانی، بر معنوی وجوده
کتیرمی، و فردی بویه جانی بر علاقه یله
جمیت به اغلا مسندن دولایدر. انسانک لاجتماعی
بر موجود اولمی بوندن دولایدر که بک ده
ممکن اولماز. الک ابتدائی جمیتلردن بوگونک
اک متکامل جمیتلرینه وارشیبه قارکوردو کز
اجتماعی زمزمه ایدمه بو اجتماعی شاییت فردک
تأصیل کنیدیکی الزام ایتمدیکی، و فردک
روحنده بو اجتماعی شاییت نه قدار جانی،
نه قدار هیجانی بر حالده یاشارسه فردک
«انسانکی» دیغونسنکده او قدار متکامل بر
حال آلدیغی کوربوزر. چونکه اجتماعی
شاییت، مادی شاییت کی یالکز ذهن مقانیز-
مه سنک عنصرلری تشکیل ایتمکله قالماز،
بو تور و حشمتی قایلار، بزده مشوی حیانی،
تکون ایدر. ذاتاً بونک هیجانلریمزک نشانیتمک
اجتماعی اولمی بوندن باشقا بر شی دیکلیر.

منیل نعمت

استاندارد دارالفنوشده منیل مددی

★ — وجدان منطقه عالم «صوکرادایضاح»
انتشار ایتمکده صوکراد، موضوعی علاقه یله
تعقب ایتمکده اولان بعضی محترم ذاتلره تصادف
ایتمد. بو یکی ایضاحاتله، موضوعک بدایه
مهم قاش ولان قطعلرینک تماماً تورایش اولدیغی
سولبدکن صوکراد: «بواضاحلره وسیله احضار
ایدن مامورک شکر ایتمک لازمدر. . . دیدیلر
بنده ی الحقیقه ایلمک مقاله مده قازانلق قاش
اولان قطعلرک تمامله ایضاحنه یادیغنی استیضاحلره
وسیله ویردکاردن دولای محترم محمد عزت
بکه شکران بورجی تودمکی کندیمن ایچین وظیفه
تلقی ایتمدیکی بوراده بالخاصه قید ایتمک ایسترم.

خ . نه

نجاتی، حریص بر آدم دیکلیدی. تذکره
و تاریخ نویسار اولک، موقع و ثروت
آرقاسنده دولاشدیغنی کوستره هیچ بر
حرکتی قید ایتمورلر. بوندن ماعدا هر-
کسک محبت و حرمتی جلب ایتمه سی، اطرافنده،
دائماً خدمته آماده مایق دویتلر- یلاسمه سی،
نجاتینک خلوقه وفاکار اولمیسی اجتماعی ده قوتلندیرر.
حیاتنده نجاتی سو دنلرک چوقدی.
بونورک اک مشهوری و شاعره تولا کدن صوکراد
سیله رابطه سی محافظه ایتمک صورته بونک
بر آرقدا شلقی تمثالی کی کوستریکه لایق اولانی
تذکره نویس سهدیر. نجاتینک سبی ایله
مناسبتلرینک نه زمان، زنده، اصل باشلا دیغی
مجهولسده، محمودک مقننسا و الیکنه تعیین
اولوندیقی تاریخندن اعتباراً هیچ فاصله سز
و کیندیکه، دایها زیاده قوتلنمه رک دوام ایتمدیکی
محققدر. چونکه بو تاریخده سبی، نجاتی
ایله لیکده محمودک معینته ویرمش و اولک
وفاتنده یته نجاتی ایله برابر استانبوله دونه رک
آریق تولا نوحیه قدار کندیسنه رفاقت [ایتمشدر]. [۱]
نجاتینک، سبی کی یاقین بردوستی ده،
خاتمی مخلصیه ادبیات تاریخمه کرمش اولان
مؤید زاده عبدالرحمن چلیپنر. مؤید زاده
آماسیه و الیکندتیری ایکنجی بازید خدمت
ایتمش و اولک سلطنتی انشاسنده قاضی عسکرلکه
قادر جقمشدر. نجاتی، مقننساده محمود
رفاقت ایدمه رک بونای مؤید زاده نک تشویقیه
ترتیب و یته اولک تلقینیه حامیسنه اتخاق
ایلمه مشدر. لطیفی به نظراً، ایکنجی بازیدک
نجاتی به توجه کوستره مسنده مؤید زاده نک
جوق بو یوک تأثیری اولمشدر. محمودک وفاتی
اوزرینه استانبوله عودتله عزاته چکیلدکن
صوکراد، دورینک بو یوکاردن هیچ بریله
تماس ایتمه دیکی حالده شاعره ک یالکز مؤید
زاده یی عمرینک صوکرک دمنه قدار صیق صیق
زیارت ایتمه سی، آزالریده موجود مودت

[۱] هر ایکسینک ادرنه ایله خلقلری
دولایسیله نجاتینک سبی اووراده طائمانی وارد
اولدیغی کی، مقننساده محمودک داروسنده کورمش
اولمیسی ده ممکندر. فقط بو ایتملردن هرمانکی
برنی باید ایدمه ک وثیقه بو قدر.

مابعد الطبیعه

لایتنج در ناته قارار

[الف شکلی]

(۹)

۱ - اون سکرنجی عسرك اك بويوك
متفكر لرندن آلمان فيلوفى لاپنچج آلهى
شويه بولدى :

زده ايكي = فيلى a priori قانون واردر .

۱- تناقض قازى (متعارف) = Axiome de

contradiction ، ۲ - كافى علت قانونى =

Axiome de raison suffisant ، بونك

برنجيى ممكن اولان شيبارى ، ايكنجى

ممكناتمكنى جهتي ، اسبابى افاده ايدر كه

بوقلر نهايت بر صوك علتله منجر اولور و

نظر مزه جاربان اشيا و موجوداته دنيابيره

دينيابيرين روحوردر ، بوجومر داسينوزانك

دوشونديكي كي امتداد و فكر شكنده ظاهر

ايدر امتدادك اوج بوردى و قدر . ايدم اخلاق جسم

ايلاه موجود اولاييلير ، جسمه بولمعه متصف

اولوب حركت ايدن بر مقاومت = antitype دند

عبارت در . شو حلاله بزم موجودات

دييه كورديكمز و حس ايتديكمز

شير رنك جوهر ك متحول قطور اشدن

عبارت در . واور ناده بر فاعله بر موجوددن

باشقا برشي بوقدر ، زيرا موجود حركت

ديكمدر و بونى تحريك ايدن شى ايسه «قوت» در .

چونكه ، عقل = Raison سبب بر حركت

نصور ايدم . بناء عليه : جوسر د منديج

اولان قوت بوتون و تحويلارى پاپور ، هاليو كه

ز فردا حركتلى خارجده وقوق داخلده

حس ايدم . ز . يعنى برشي بايق ويا برشيته

نائال ولىق آرزو وجهدى زده در ، ايجم زده در .

ديكم روحم زده بر قوت واردر . بوقوت ،

ماده در خارجى بر مانع اولادن تحول ايتك

آرزومى و ماده لك تحول ايدم بيلمه سى ديكمدر .

بوندن شو آكلاشيدور كه عالده مر حاده ممكندر .

زيرا هر شيده بر قوت مكئوزدر . فقط

خالق دائما خلق ايتك ضرورت زده ديكلير .

جناب حق يالكر ايتك قوتى بخش ايتددر .

و صميمت ك قوتله دليل عد اولوناييله چكى
كى ، او كا قارشى بورجلو اولدينى شكر اى
اوده ملك ايشمه سنده عطف اولوناييلير .

نجايتك زده ، كندى پيشدير مرمسى

اولدينى جهته ، نجاى صنعتى ، دير شهرت

قازان بر رقيق واردر . صنمى ، قسطومبى

اولوب بوتون حياتده نجايدن آريامش و

مغيبه اولدينى ايكن محمودك ديوار كاتلكنى باعشدر .

بونلك خارجده نجايتك اك حرارتلى

پرستشكارى ، محموددر ، محمود مغيبا

واليكنده نجاى بوتون معيته ترجيح ايله

هيندن زاده او كا حرمت و التفاهده ولومشدر .

تذ كرمه ويسر ، شاعرك اك كوزل نظملى

محمودك نشا نجايفنده بولونر كن ، اونك تشويقيله

وجوده كتر مش اولديلمده منق كيدرلر .

شعرله اولدينى قازار خطلهده اشتغال

ايدن نجايتك بوضعتده نه درجه اختصاص

و مهارت صاحبي اولدينى معلوم ديكلسده ،

خطاطامه هوسى ، عموميتله نفيس صنعتلره

قارشى ميل و انجذابيه اشارت و بو اعتبارله

ذكره شايان اوليه كر كد .

بو كون ائزده نجايتك ديواندن باشقا

اثرى بوقدر ، فقط سهى ايله مورخ عالى ،

برده مناظره كل و خسرو ، اسلمى مثنويستدن ،

عاشق چايى ، كيمى سعادته و «جوامع

الحكايات» عنوانى ديكر ايكن كتابندن بحث

ايديسورلر . كنه الاخبار صاحبك روايته

كورده نجاى «مناظره كل و خسرو» محمودك

امر ايله يازمعه باشلامش و اولك وفاتى اوزرسته

تماملامه لزوم كورمه مشدر . «كيمى سعادته»

غزالتك «احياء العلوم» دن و «جوامع

الحكايات» ده جمال الدين كوفيك مواصل

كاتبندن نقل ايدلمشدر . عاشق چايى ، نجايتك

آريجه ، ليلا و مجنون ، افسانه سى نظم

ايتديكى سويلر سده ، مشاعر الشمراده كى

بوندن منقول مصر اعرله سهى تذ كر مينده

مندرج و «مناظره كل و خسرو» دن آتش

مصرعيلر مقايله ايديلر سده «ليلا و مجنون»

مثنويستك «مناظره كل و خسرو» دن باشقا

برشى اولمادى بك قولايقله آكلاشيلير .

محمد مائى

و ختله ايتدائى قوت ايله دائما تكون خالنده در .
بوسيدن بر آرتق خارجده قوت ديكل حركت
كورمه كد . ز . لاپنچج كنديسنده بوقوت
مكنوز بولولا . بوجومر [مواد] ديور .
وكاشاني بونكه تشكيل ايديسور . عضو تجزيه
تحريك ايدن بوموادلدر ، ديور . او كا
نظرا : هيچ برجومر بوقدر كه بر قسقى فعال
اولدوغى حالده ديكر بر قسقى عاطل قالايسيلير ؛
اوله ايله حوهرلده بساطت = Simplicité
قادرده وحدت واردر . لاپنچج موادى
رياضى بر نقطه ديكلير . بالعكس ذى حيات
و شاي درلر . و بوتون موجودلك ايتدائى
عنصر ليدر . و هر شيه حيات بر ذكرندن
روح درلر . يالكر بونلك بر قسقى حساس
و متفكر ايكن ديكر قسقى ديكلدر و موادلر
نامتناهى اولامازلر ؛ فقط نامتناهليك كته كده .
درلر . بناء عليه عالمده نامتناهى اولمده در .
آلده نامتناهى در . رفق ايله كه ، آله مكمل
اولدوغى حالده عالم ناقص در . و خلقتده خلا
بوقدر . هر بر دولور . بونك سببى ،
جناب حقه قارشى عييا ، ايچين عالمى بوخلانك
باشقا برنده خلق ايتدى كي رسؤال توجه
ايجمى تشكيل ايدر . هاليو كه : متال قدرت
هر زده متجلى در . حتى زمانده و موجودلك
كيته ميبيله خلا بوقدر . جناب حقل قدرنى
هر زده ساريدر . لاپنچج ، مواندره مختلف
وصفلر بخش ايتدى ، هر رنك آرى و ممتاز
بر فردينى واردر كه : عدم تميز مبدئى =
Principe des indisservable بونلر .
دهكى استقرار وافرادى وجوده كتر برر ،
قطر هر برلى كندى عالنده تك اولان بو
موانلردن ؛ بو مركب و مختلف عالم ناصل
حصول بولدى ؟ بونى كافى علتلر قانونيله
«عدم تميز مبدئى» نك ارتباطندن متشكل ديموت
«دوام و اتصال مبدئى» = P. continuité
تامين ايدر . زيرا ماده عاطل بر امتداد
ديكلير . اونكه حافيه ، حرارت ، ضيا كى
كيفيتلى واردر . شو حالده يارايتمش اولانك
كوچوك زمرلر دنك بويوك حياه قادر بر
«عادى و اتصال» واردر . تنوعلده كورديكمز